

රජය සතු ඉඩම් ජනතාව අතර බෙදා දී ගොවි ජනපද පිහිටුවිය. ගල් ඔය, මිනිපේ, මින්නේරිය, හිගුරක්ගොඩ, පොළොන්නරුව, ඇලහැර සහ පදවිය වැනි ප්‍රදේශ වල පිහිටි ජනපද වලට ඉඩම් අහිමි ගොවි ජනතාව ඇදී එන්නට විය. ප්‍රංචි බණ්ඩේද තම ගම හැර තම දරු පවුලත් සමග මින්නේරි ජනපදයට ගියේය. තමා ලත් ඉඩම කැලෑ කපා කොටා ගිනි තබා හේනක් සකස්කර ගත් අතර වී වගාව සඳහා කුඹුරක් ද සකසා ගත්තේය. ඔහුත් බිරිඳත් දැඩි කැපවීමකින් වෙහෙස නොතකා නොබලා වැඩ කළ නිසා ගොඩ මඩ ඉඩම් වලින් සරු අස්වැන්නක් නෙලා ගත්ත. ඒවා මිලකර ඉහළ ආදායමක් ලබා ගැනීමට වාසනාවන්තයෝ වූහ. තම පුතුන් දෙ දෙනාද අකුරු කරන්නට යැවූ අතර ලද මුදල වැයකර කුඩා කඩයක් සාදා විය රාමන් නමැති දුටු පුද්ගල යෙකුට කුලියට දුන්නේය. රාමන් උස මහත මැදිවියේ සිටි හිත හොඳ තැනැත්තෙකි. ඔහු ජනපදයට ආගන්තුකයෙක් වුවත් ජනපදවාසී සිංහල මිනිස්සු සමග සමගියෙන් සහජී වනයෙන් වැඩ කිරීමට දක්ෂයෙක් විය. මේ අතර අරනෝලිස් නමැති සිල්ලර වෙළෙන්දා රාමන්ට දෙවිදන් කෙනෙක් විය. රාමන්ගේ කඩය නිසා අරනෝලිස්ගේ කඩයේ වෙළඳාම අඩුවිය. විය අරනෝලිස්ට බලවත් තර්ජනයක් බව දැනින. ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ පවුලත් රාමන්ගේ පවුලත් එකම දම්වැලක ඇති පුරුක් දෙකක් මෙන්ය. දෙපිරිස දුක සැප සමච බෙදා හදා ගෙන දිවී ගෙ වුවෝය. රාමන්ගේ දරුවනුත් ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ දරුවනුත් එක කුස උපන් සහෝද සහෝදරියන් වැන්න. රඳුන් නිතාත් පන්සලට ගිය අතර නිමලුත් කමලුත් කෝවිලට ගියේ කිසිම වාද හේදයක් නැතුවය. ජනපදයේ පාසලට ගිය ඔවුන් අතර රඳු ඉගෙනීමේ අති දක්ෂයෙක් විය. ජනපද වාසින් මින්නේරි දෙවියෝ මහත් හක්තියෙන් හා විශ්වාසයෙන් ඇදහූහ. ඕනම කටයුත්තකදී දෙවියන්ට භාර භාර පැවැත්වීම ඔවුන් සිරිතක් වශයෙන් කළෝය. රාමන් ශිව දෙවියෝ මෙන්ම මින්නේරි දෙවියෝත් ඇදහූවේය. ඔහු සිංහල මිනිසෙක් මෙන් ජීවත් විය. ඔහු ණයට බඩු දුන්නත් කිසිම විටෙක ණය මුදල වෙනුවෙන් පොලියක් නොගත්තේය. ඉතා උසස් මානවීය ගුණ දහමින් පොහොසත් නිසා ඔහු ජනප්‍රිය පුද්ගලයෙක් විය.

ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ වැඩිමහල් පුතු කමල්'' සීතා කෙරෙහි විශේෂ ලැදිකමකින් පසු වුවේය. සීතා ඉතා සුරූපිය. නීල වර්ණ ඝන දිගු කේභ කලාපයක්ද නෙලුමක පැහැය ගත් දෙකම්මුලද කෙසඟ සිරුරද සිහින් ඉගටියද නිල්මිණි පරදන නෙන් සඟලද ඇගේ රූපය ඔප් නැං වීමට සමත් විය. ඇගේ රුව නෙන්කලු වුවා මෙන්ම කටහඬද කන්කලය. සිංහල, හින්දි සිංදු කිඳුරු හඬන් ගැයුවාය. ඇ ඕනෑම නාඹර තරුණ සිතක් ඇඳ බැඳ ගැනීමට සමත්වූ වාය. දෙදෙනාගේ ප්‍රේමනීය බැඳීම ගැන ප්‍රංචිබණ්ඩේ දැන සිටියත් ඔහු වියට විරෝධයක් පෑවේ නැත. ඒ නිසා සීතාගේත් කමල්ගේත් ආදරය ගලා යන නදියක් මෙන් ඉදිරියට ඇදී ගියේය. සැනෙකින් සුළු සුළුගත් හමා ආවා මෙන් දෙමළ සිංහල ජාතීවාදී අරගලයක් පැන නැගුනි. සිංහල මිනිස්සු දෙමළ කඩ සාප්පු ගෙවල් දොරවල් හිනිබත් කරන්නට වූහ. අහිංසක දුටු වැසියන්ට විවිධ වද හිංසා දී මරණයට පත් කලෝය. කිසිවෙකුට අධමල් රේඛාවක තරම්වත් වරදක් නොකල රාමන්ගේ පවුලටද ජනපදයෙන් වහා පිටවෙන ලෙස දාමරකයන්ගෙන් අණ ලැබින. එසේ නොගියොත් මරණ තර්ජන නිවේදන කර තිබින. අහිංසක රාමන්ගේ පවුල නුල කැඩී ගිය සරුංගලයක් මෙන් අසරණවූහ. ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ පවුලට දරාගත නොහැකි ශෝකයක් වූන රාමන්ගේ නෑදෑයෙක් හිතවතෙක් මේ හදිස්සියේ සොයා ගත නොහැකි විය. ඔවුන්ට රැකවරණ දීමට සෙසු සිංහල මිනිස්සුද බියවූහ. රාමන්ගේ සුහද මිතු රෝ හඬා වැළපෙද්දී රාමන් සිය පවුලත් සමග මහ රැ ජනපදයෙන් පිටවූයේ යාමට නිත්‍ය ස්ථානයක් නැතුවය. සිංහල රියදුරෙක් වූ මාටින් ඒ පිරිස තම රථයෙන් කොළඹ බලා ගමන් කරන බසයකට නැංවීය. රාමන් ඇතුළු ඔහුගේ පවුලේ සැමට ජනපදයෙන් පිටවීමට සිදුවීම බලවත් දුකකට හේතුවක් විය.

අතළොස්සක් හැර අනෙත් ජනපද වාසින් රාමන් හා විසුවේ සමීප සබඳකමකින්ය. ඔහු රියට නැගුන වේලාවේ සිට ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ පවුලේ අය ගැන සිතුවේය. සීතාට තම පෙම් වතාහැර යාම දරා ගත නොහැකි සං තාපයක් වූවාය. ඇ සෑම මොහොතේම සෙසු අයට නොදැනෙන පරිදි සිහින් ඉකිබින්නදාය. කමල්ටද සීතා නැතුව ජීවත් විය නොහැකි බව සිතමින් සිටේ

ගින්න ඉවසා දරා ගන්නට තැත් කලත් විය ඔහුට අසීරු විය. ඔහු බලාගත් අත බලාගෙන සිතුවිලි මැද තනිවුවේය. සීතා කොතේ හරි ගොස් වහා තොරතුරු දන්නතැයි යන අපේක්ෂාවෙන් ඔහු සිටියත් මාසයක් දෙකක් අවුරුදු හයක් වනතෙක් කිසිම ඔවුන් ගැන ආරංචියක් නොලැබුනි. ඒ නිසා කමල් පිස්සෙක් මෙන් දස දෙස ඇවිදීමත් සීතා සෙවුවේ විය සැබෑ නොවන සිහිනයක් බව දැන දැනගිය. ඔහු නව යොවුන් තරුණයෙක් නිසා විවාහයක් කරදීමට කමල්ගේ දෙමව්පියෝ බලවත් උත්සාහයක් දැරුවෝය. කවදා හෝ සීතා තමාට මුණ ගැසේවි යන සැඩ බලාපොරොත්තුවෙන් ඔහු කල් ගෙවුවේය. ඔහුගේ මල්ලි නිමල් ජනපදයේ පාසලට පැමිණි ගුරුවරයන් හා විවාහ වූයේය. කමල් රජයේ රෝහලක ලිපිකරු තවතුරක් ලැබ අග නගරයට ආවේය. ප්‍රංචිබණ්ඩේ නිතර දෙවේලේ හිසරදයකින් පෙලී සිටි නිසා සිංහල, ඉංග්‍රීසි වෙදකම් කලත් කිසිදු සුවයක් නොලැබුණි. ඒ නිසා ඔහු කොළඹ ජාතික රෝහලේ නතර කර සාත්තු කිරීමට කමල් සිතුවේය. තම මවත් පියාත් කැඳවා ගෙන කුලී නිවසක තිදෙනා පදිංචි වූහ. ජනපද සියලු ඉඩ කඩම් කුඹුරු තම මල්ලිට දී ඔහුට එහි නතර වීමට ඉඩ සැලැස්වීය. පියා රෝහ ලේ නතර කර වෙදකම් කරද්දී ඔහු මිය ගියේ සැම සිත් වේදනාවට පත්කරමිනි. ප්‍රංචිබණ්ඩේගේ භූමදාන කටයුතු කලේ මින්නේරියේය. ජනපද වාසින් ඉමහත් ශෝකයට පත්කල මරණය ගැන රාමන් දැන සිටියා නම් මේ අවස්ථාවේ මරණ කටයුතු වල බර කරට ගන්නේ ඔහු බව කමල්ට හා නිමල්ට වැටහුනෝය. රාමන් ඇතුලු ඔහුගේ පවුලේ සැම ජීවිතක්ෂ යට පත්වෙන්න ඇතැයි සමහරු සිතූහ.

භූමදාන කටයුතු නිමවීමෙන් පසු සිය මව නිමල් ලග නවත්වා කමල් යලි රැ කියාවට ගියේය. ඔහු සුපරික්ෂාකාරීව සීතා ගැන සොයන්නට වෙහෙසක් ගත්තේය. නමුත් විය නිෂ්චල වෑයමක් බව ඔහුට පෙනින. ඉන්පසු ඔහු දුටු සොයා දෙන කෙනෙකුට ත්‍යාගයක් පිරිනමන බවය. කමල්ගේ සියලු කටයුතු ගඟට කැපී ඉති මං වගේ විය. කාලය තුරු වේගයෙන් ඉදිරියට ඇදින. කමල් තනිකඩ ජීවිතයක් ගෙවමින් සැනසුම් ලැබුවේය. සිය මව යලිත් කොළඹට කැඳවා ගෙන ආවාය. ආලය කියන දහමට රැවටුන කමල් සිත දඩු අඩු

වකට අසු වුවා සේ කල්ගත කළේය. එක්තරා සවසක කමල් පාර හරහා යාමට රැඳී සිටින විටක, කමල් කමල් යන රාවය තම කණ වැටින. සුපුරුදු ලාලිතය කටහඬක් බව දැනී වට පිට බැලුවේය. එහෙත් තමා දන්නා හඳුනන කිසිවෙක් ඒ අවට නොසිටි නිසා ඔහු පාර හරහා යන්න පියවර තැබුවා. විවිට යළි එහුගේ නම කියන හඬ ඇසින. නෙත ගැටෙන මානසේ කෙනෙක් නැති නිසාත් තම මිතුරන් විහිලුවක් කරනවා යැයි සිතා ඉදිරියට ඇඳුනේය. දරු සිහිත්තෙක් අත දරා තලතුනා හැඩ දැඩි පුද්ගලයෙක් සමඟ කතක් තමා පසු පස වන බව දැනී ඒ දෙස බැලුවේය. ''කමල් ඔයාට මාව හඳුනාගන්න බැරිද? මින්නේරියේ හිටපු සීතා..... 'මොනවා සීතා, ඔයා කොච්චර හෙව්වද? කෝ තාත්තා අම්මා රඳු එහෙම'. 'ඒ අය ඉන්නේ යාපනයේ ධීවර ගම්මානයක. මේ තමා මගේ පුරුෂයා පෙරුමාල් '. 'හා ඇත්තද' කියා කමල් ඇ දෙස ඇස පිය නොහෙලා බලා සිටියේ තුෂ්නිමිභූතවයි.

එදා ඇ වසඟ කළ දැගකාර බැල්මේ දැන් සංවර්ශිලි බව රැඳී තිබින. තෙපලු කෝල වදන් නැත. නීල වරලස සිරසින් සමුගෙනය. සිහිනිගටිය වංගෙඩියක් මෙන්ය. කෙසඟ සිරුර තරබාරුය. කුස කළගෙඩියක් මෙන්ය. වයසට වඩා මහලු වූත් විරූපිවූත් පෙනුමක් දිස්වීය.කාලයේ අරුමය මෙය දැයි කමල්ට ප්‍රහේලිකා වකි. අනේ කමල් අප පණ රැක ගත්තේ මේ පෙරුමාල් නිසා යයි ඇ තම සැමියා දෙසට නෙන් යැවීවාය.

රඳු ඉගෙන ගන්න මහත්සි වුවේ නැත. සිදුවූ වින්තැනිය නිසා ඔහු ජීවිතය ගැන කළකිරී දවස් ගත කළේය. දෙමව්පිය දෙදෙනා ධීවර ගමක ගොස් පැලක සිටිනවා. අපි ජනපදයෙන් ආ පසු වින්ද දුක් අපමණය. හෙලු කඳුලු කියා නිම කළ නොහැක. පෙරුමාල් අපට දෙව්ගෙයක් වගේ උදව් දුන්නා. ජීවත් කරවන්න අත දුන්නා. ඒ අපට මහත් අස්වැසිල්ලක් වූවා. ගතවූ කාලය තුල ඇත්තේ දිගු කටාවකි. 'හර හර දැන් අපේ ගෙදරට යමු. මගේ අම්මත් මාත් ඉන්නේ කොළඹ. එහේ ගිහින් ඔක්කොම විස්තර දැන ගනිමු'යි කියා කමල් කුලී රියකින් සීතාත් දැරුවාත්